

Tác phẩm “Dân vận” của Bác Hồ mãi soi đường cho công tác dân vận của Đảng

NGUYỄN THẾ TRUNG

Ủy viên Hội đồng Lý luận Trung ương

Năm 2019, tròn 70 năm Bác Hồ viết tác phẩm “Dân vận”. Đây là tác phẩm có nội dung, ý nghĩa rất to lớn và quan trọng trong di sản tư tưởng Hồ Chí Minh. Tác phẩm là bản “tuyên ngôn”, là “cương lĩnh”, là “kim chỉ nam” về công tác dân vận của Đảng để chúng ta học tập, quán triệt và tổ chức thực hiện.

Bác Hồ viết tác phẩm “Dân vận” đăng trên báo Sự thật, ngày 15/10/1949, là thời điểm mà Đảng ta vừa phải lãnh đạo cả cuộc kháng chiến và kiến quốc đầy cam go, phức tạp. Tác phẩm ngắn gọn, súc tích với bốn mục lớn: Nước ta là nước dân chủ; Dân vận là gì?; Ai phụ trách dân vận?; Dân vận phải thế nào?

Vấn đề đầu tiên được Bác chỉ rõ cho cán bộ, đảng viên phải thấm nhuần sâu sắc bản chất của nhà nước ta: “Nước ta là nước dân chủ”. Đó là nhà nước mà lợi ích, quyền hạn, trách nhiệm đều ở nơi dân, nhà nước của dân, do dân, vì dân, có dân là có tất cả. Nhờ bản chất tốt đẹp đó mà Đảng ta đã hiệu triệu được toàn dân đi theo Đảng tiến hành sự nghiệp giải phóng dân tộc và thực hiện công cuộc đổi mới đất nước thành công. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, thực hành dân chủ thì phải giải quyết đồng bộ, nhất quán mối quan hệ giữa lợi ích, quyền hạn với nghĩa vụ của nhân dân như trách nhiệm kháng chiến, kiến quốc, trách nhiệm xây dựng chính quyền, xây dựng đoàn thể.

Trong tác phẩm “Dân vận”, Bác đã lý giải rất rõ ràng khái niệm “Dân vận là gì?”. Theo

Bác, phải làm dân vận với tất cả mọi người, khơi dậy lòng yêu nước trong mỗi một con người, không để sót một ai, người nào cũng là đối tượng tranh thủ, vận động. Làm được việc đó, chính là thực hiện chính sách đại đoàn kết toàn dân tộc “đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết”. Đoàn kết là truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng ta, nhân dân ta, là một trong những nguyên nhân quan trọng để có “thành công, thành công, đại thành công”.

Đi đôi với việc làm rõ dân vận là gì, Bác đã chỉ ra nhiệm vụ quan trọng của dân vận là vận động, tập hợp các tầng lớp nhân dân để thực hiện tốt chủ trương, đường lối, nhiệm vụ chính trị mà Đảng và nhà nước giao cho (đoàn thể mà Bác viết trong tác phẩm “Dân vận” là Đảng, bởi vì lúc đó Đảng chưa ra hoạt động công khai). Theo Bác để thực hành dân chủ, để vận động nhân dân thì không chỉ có tuyên truyền qua sách báo, mít tinh, khẩu hiệu, chỉ thị mà phải tìm mọi cách giải thích, nói rõ lợi ích, nhiệm vụ cho dân hiểu, dân tin. Đồng thời, muốn triển khai công việc nào cũng cần phải “bàn bạc với dân, hỏi ý kiến và kinh nghiệm của dân, cùng với dân đặt kế hoạch cho thiết thực với hoàn cảnh địa phương, rồi động viên và tổ chức toàn dân ra thi hành”. Bác còn căn dặn rất cụ thể: “trong lúc thi hành phải theo dõi, giúp đỡ, đôn đốc, khuyến khích dân”, “khi thi hành xong phải cùng với dân kiểm thảo lại công việc, rút kinh nghiệm, phê bình, khen thưởng”. Thực hiện di huấn của Bác, Đảng ta đã tổng kết thành phương châm “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra” và “không kiểm tra coi như không lãnh đạo”.

Trong tác phẩm “Dân vận”, Bác chỉ rõ “Ai phụ trách dân vận?”. Đó là “tất cả cán bộ chính quyền, tất cả cán bộ đoàn thể và tất cả hội viên của các tổ chức nhân dân đều phải phụ trách dân vận”. Bác nói đến cán bộ chính quyền trước, vì Đảng ta là Đảng cầm quyền, cán bộ chính quyền có chức năng ra quyết định về chính sách, về nhân lực và thực hiện chính sách ấy. Chính quyền còn có trách nhiệm tạo điều kiện và phối hợp với các tổ chức chính trị - xã hội để làm tốt công tác dân vận. Cùng với cán bộ chính quyền, cán bộ đảng, cán bộ các tổ chức chính trị - xã hội đều phải phụ trách dân vận. Cán bộ thì phải sâu sát, gần bó với nhân dân, phải gương mẫu trước nhân dân, giúp nhân dân phát triển sản xuất.

Về phương pháp làm dân vận, Bác nói rõ: “Dân vận phải thế nào?” để chúng ta thực hiện cho đúng. Bác Hồ đặt ra yêu cầu rất cao đối với đội ngũ cán bộ phụ trách dân vận phải “óc nghĩ, mắt trông, tai nghe, chân đi, miệng nói, tay làm”. Sáu tiêu chí mà Bác đặt ra vừa là tiêu chuẩn cán bộ phụ trách dân vận vừa là phương pháp làm dân vận để dân vận có hiệu quả. Đội ngũ cán bộ phụ trách dân vận gồm cán bộ của Đảng, chính quyền, đoàn thể và ngày nay là tất cả cán bộ trong hệ thống chính trị. Để thực hiện công tác dân vận, đòi hỏi cán bộ phải có kiến thức, trăn trở với công việc, phải biết nhìn xa, trông rộng, phải sâu sát cơ sở để nắm được tâm tư, nguyện vọng chính đáng của người dân, phải nói đi đôi với làm, gương mẫu cả trong lời nói và hành động. Bác căn dặn cán bộ phụ trách dân vận “không chỉ nói suông, chỉ ngồi viết mệnh lệnh” nghĩa là khắc phục bệnh quan liêu, giấy tờ, xa dân, không tôn trọng dân, không quan tâm giải quyết những bức xúc, đề xuất, kiến nghị chính đáng của nhân dân. Trong quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Bác thường xuyên giáo dục đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên: “Một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”, cán bộ phải “cần, kiệm, liêm, chính, chí công, vô tư” cho nhân dân noi theo.

Quan tâm sâu sắc đến công tác dân vận của Đảng, Bác đã cảnh báo cho những ai sao nhãng nhiệm vụ quan trọng này: “khuyết điểm to ở nhiều nơi là xem khinh việc dân vận. Cử ra một ban hoặc vài người, mà thường cử những cán bộ kém rồi bỏ mặc họ.

Vận được thì tốt, vận không được cũng mặc. Những cán bộ khác không trông nom, giúp đỡ, tự mình không có trách nhiệm dân vận” và Bác phê bình rất nghiêm khắc: “Đó là sai lầm rất to, rất có hại”. Thực tế hiện nay nếu ở địa phương nào mà cấp ủy, chính quyền ít quan tâm công tác dân vận, cả trong bố trí cán bộ tham mưu, phụ trách dân vận, cả trong thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở, không làm tốt việc tiếp công dân, đối thoại với công dân thì dễ xảy ra “điểm nóng” hoặc khiếu kiện phức tạp, dẫn đến mất ổn định chính trị, kìm hãm phát triển kinh tế - xã hội.

Kết thúc tác phẩm “Dân vận”, Bác đã đưa ra một tổng kết vô cùng quan trọng cả về lý luận và thực tiễn: “Lực lượng của dân rất to. Việc dân vận rất quan trọng. Dân vận kém thì việc gì cũng kém. Dân vận khéo thì việc gì cũng thành công”. Đó là một trong những nội dung rất cốt lõi của tư tưởng Hồ Chí Minh: tất cả vì dân, tất cả cho dân, có dân là có tất cả. Nơi nào làm dân vận không tốt thì khó thành công, nơi nào làm dân vận tốt thì nhiệm vụ khó mấy cũng hoàn thành. Bác khẳng định: lực lượng, sức mạnh to lớn là ở nhân dân và đề cao vị trí, vai trò quan trọng của công tác dân vận. Bác nói: “Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Trong thế giới không gì mạnh bằng lực lượng đoàn kết của nhân dân”. Tư tưởng đó xuyên suốt trong quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam của Bác Hồ, của Đảng ta. Trong các cuộc kháng chiến chống ngoại xâm, Đảng ta đã phát động sức mạnh của toàn dân để vừa kháng chiến vừa kiến quốc nên giành được thắng lợi vẻ vang, thống nhất non sông, cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội. Hơn ba mươi năm tiến hành sự nghiệp đổi mới, Đảng ta tiếp tục phát huy sức mạnh toàn dân tộc, tăng cường mối quan hệ “máu thịt” giữa Đảng và nhân dân nên đạt được nhiều thành tựu quan trọng trên các lĩnh vực kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh và đối ngoại.

Cũng chính vì tầm vóc to lớn của tác phẩm “Dân vận”, Trung ương Đảng đã lấy ngày 15/10 là Ngày truyền thống công tác dân vận của Đảng và là ngày Dân vận của cả nước.

70 năm trôi qua nhưng tác phẩm “Dân vận” của Bác Hồ vẫn còn nguyên giá trị cả về lý luận và thực tiễn, mãi soi đường cho công tác dân vận của Đảng trong thời kỳ mới. ■

